

REGISTERBLAD

Namn och datum: Magnus Martinsson (redigerat 15-2-1999)

Område av riksintresse för naturvård i Gotlands län

Områdesnummer: **NRO09036**

Områdesnamn: **VÄSTERGARNIS UTHOLME**

Kommun: Gotlands

Kartblad: 6I SO, Mittpunkt: 6I 4h O2

Areal: 50 ha land

Naturgeografisk region: 14 c Gotland

Kust/havsregion: IV - Egentliga Östersjön

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Slätt med lägre relativ höjd än 20 m. Terrängformer: Strandsporre, strandvall.

Riksvärde

strandsporre, strandvall		
naturbetesmark		flora
		fauna

Värdeomdöme: Strandvallsmorfologi av stort vetenskapligt intresse. Betydande häckplats för ejder. Vetenskapligt väl dokumenterad. Representativ och välbevarad naturbetesmark i form av alvar med arter som darrgräs, trift, baktimjan, blodnäva, vildlin, fältsippa och backsmultron.

Huvudkriterier:

A. Enastående strandvallsmorfologi av stort vetenskapligt intresse.

D. Betydande, väldokumenterad häckplats för främst änder, måsfåglar och vadare.

Stödskriterier: Kontinuitet, representativitet, säregenhet.

Förutsättningar för bevarande: Att fårbetet bibehålls. Områdets värden påverkas negativt av all form av exploatering och av störningar under fåglarnas häckningstid. Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av: Minskad eller upphörd jordbruks-/betesdrift skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledning, vägdragningar.

Säkerställande: Klass 1-område i Länsstyrelsens sammanställning över områden med värdefull natur (Länsstyrelsen 1984).

Utholmen är avsatt som fågelskyddsområde (1976) och omfattas av strandskydd 100 m.

Området berör område av riksintresse för friluftsliv nr I 4.

Gotlandskusten ingår i Länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövården i odlingslandskapet (objekt nummer 20) och i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt nummer 56-1).

Västergarns utholme är av regeringen föreslaget Natura2000-område.

Områdets huvuddrag: Utholmen är en låg, flackt välvd ö, vars högsta delar når bara drygt 6,5 m över havet. Ön är till stor del uppbyggd av sten och grus som har avsatts i markanta strandvallar. Växtligheten präglas i hög grad av att ön sedan lång tid tillbaka har betats av får: Två askar är öns enda träd, och buskvegetationen består huvudsakligen av glest stående, betesformade enar.

Västergarns utholme är främst känd för sitt rika fågelliv. På ön häckar bl a grågås, vitkindad gås, gravand, ejder, svärta, fisk-, silver-, små- och skrântärna samt vadare som storspov, tofsvipa, roskarl, rödbena, strandkata och större strandpipare. Flack ö täckt av grus avsatt i markanta strandvallar. Flera av strandvallarna har karaktären av strandsporrar. Stränderna i NV är utsatta för intensiv vågpåverkan, vilket medfört att ytformerna efterhand förändrats.

Ejdern har på ön en av sina bästa häcklokaler i länet (över 3000 häckande par).

Under tiden 15 mars - 30 juni får allmänheten ej besöka ön p g a det störningskänsliga fågellivet. På ön finns representativ och välbevarad naturbetesmark i form av alvar med arter som darrgräs, trift, backtimjan, blodnäva, vildlin, fältsippa och backsmultron. Vanliga vegetationstyper är torräng av fårsvingeltyp, torräng av örtrik ängshavretyp och fuktäng av kalktyp.

Anmärkningar:

Referenser:

Gotlands kommun, 1995: *Vision Gotland 2010*.

Länsstyrelsen i Gotlands län, 1984: *Värdefull natur på Gotland*.

Länsstyrelsen i Gotlands län, 1993: *Program för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården*.

Martinsson, M., Nordin, M., 1992: *Ängs- och hagmarker på Gotland. Del 3, Mellersta Gotland*. –Länsstyrelsen i Gotlands län.

Naturvårdsverket, 1996. *Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet*. Stockholm.